

23.10.2020

Norwea og Energi Norge sitt syn på lokal kompensasjon om verdideling fra vindkraft

Det er et stort behov for mer fornybar kraftproduksjon i Norge de kommende tiårene. Økt vindkraftproduksjon er en viktig faktor for å dekke denne etterspørselen. Det haster å få på plass ordninger som vertskommunene og aktørene opplever som en rimelig kompensasjon for ulemper og fordeling av verdiskapingen. I tillegg til en naturressursskatt for vind bør en målrettet kompensasjonsordning på plass gjennom konsesjonsvilkårene for nye vindkraftverk.

1. **Dagens system – eiendomsskatt og ringvirkninger:** Vindkraft betaler i dag ordinær selskapsskatt til staten samt eiendomsskatt til vertskommunene. I tillegg etableres noen ganger ulike former for frivillige avtaler med vertskommunene, og mange aktører forsøker å legge til rette for ringvirkninger lokalt bl.a. gjennom oppdrag for lokalt næringsliv.
2. **Behovet for nye ordninger for kompensasjon og verdideling:** *Fordelene ved vindkraft er i stor grad nasjonale, mens ulempene ofte er lokale.* Dette kan sammenlignes med vannkraften som er underlagt flere ordninger som kompenserer vertskommuner.

Tiden er overmoden for ordninger som *økonomisk tilgodeser vindkraftkommuner for ulemper samt bruk av naturressurs.*

Slike ordninger vil være et *ryddige alternativer til frivillige avtaler* og kan skape et interessefellesskap mellom utbygger og vertskommune.

Målrettede kompensasjonsordninger vil bidra til en *rimeligere fordeling i samfunnet* og styrke den lokale forståelsen for kraftproduksjon.

3. **Hva skal til? Omfordeling samt kompensasjon gjennom konsesjonsvilkår:** Først og fremst må mer av det som nå tilfaller stat tilfalle kommunalt og fylkeskommunalt nivå gjennom omfordeling:

- En *naturressursskatt* bør derfor på plass for vindkraft, slik tilfellet allerede er for vannkraft. Ordningen må gå utenom inntektsutjevningen for kommuner for å sikre at kommunen med de faktiske inngrepene kompenseres målrettet.

Men bransjen vil også selv bidra til å legge igjen mer lokalt gjennom en netto økning av skatteavgiftstrykket, men innenfor rammer som sikrer fornybarnæringens langsiktige konkurransevne og ikke virker unødig kostnadsdrivende for elektrifisering eller kraftforedlende industri.

Det er naturlig å bruke energilovgivningen til å hjemle slike ordninger.

Norwea og Energi Norge mener at en robust ordning som gir forutsigbarhet for så vel vertskommune som vindkraftaktørene, bør baseres på følgende prinsipper:1

1Spørsmål om detaljer i utformingen av en slik ordninger diskutert nærmere i en KPMG-rapport organisasjonene har bestilt, sml. pressemelding fra Energi Norge og Norwea, 12.06.2020: <https://norwea.org/new-blog/2020/6/12/ny-rapport-om-verdideling-fra-vindkraft>

- Ordningen bør forankres i konsesjonsvilkårene under energilovgivningen. Dette vil gi alle parter nødvendig forutsigbarhet og langsiktighet.
- Ordningen må være enkel, gi god oversikt over økonomien og ha lite potensial for tvister og konflikt, eksempelvis ved å knyttes til produksjon som en fast avgift per kWh.
- Ordningen bør rulleres inn i fremtidige konsesjonsvilkår dersom eksisterende vindkraftverk re-etableres
- Ordningen må hensynta fornybarnæringens langsiktige konkurransevne og ikke virke unødig kostnadsdrivende for elektrifisering eller kraftforedlende industri.
- Detaljer og nivå må avklares i samråd med kraftbransjen og kommunesektorens organisasjoner.

Arbeidet med å hjemle en slik ordning i energiloven og sikre en riktig detaljutforming må komme i gang så snart som mulig i dialog med bransjen og berørte organisasjoner.

Det er viktig for utbyggere så vel som vertskommuner at man kan se hen til ordningen når konsesjonsbehandlingen åpner igjen.